

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:

ORADEA

Strada Iosif Vulcan No. 4.

Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP

Szerkeszti: WASSERSTROM SÁNDOR

ELOFIZETESI ÁRAK:

Belföldön: Hitközségeknek és vállalatoknak 500,
magánosoknak: egész évre 300, félére 160,
negyedévre 85 lei. Külföldön: 120—80, 45, 25 ck.
180, 95, 50 dinár. 25—15 Pengő. 10—6 Dollár.

A maramuresi certifikátok és az iparbárók

Örömtüzek gyultak a napokban maramuresi havasok között. Joggal és valóban büszke elégtétellel állapíthatják meg az erdélyi kisemberek, neves és névtelen harcosai a Palesztina mozgalomnak, hogy végre az erdélyi mozgalom elérte egyik nagy célját. 500 zsidó lélek vándorol ki rövidesen Palesztinába, mert certifikát érkezett. 500 szegény és nyomorgó maramuresi zsidó lélek kezd majd a virágzó eredi kolóniákon új életet. Egészséges, gerinces, jóláplált nyilt tekintetű emberekké válnak majd, amikor elhagyják nyomortanyáikat és a sivár, reménytelen gáluti életből elmenekülnek majd a jobb jövővel biztató Palesztinába. Örömmel állapítjuk meg azt is, hogy most már a hivatalos cionista körök is elismerik, amit az erdélyiek már 15 éve hangoztatnak, hogy a legkifünőbb emberanyag a maramuresi, mert szorgalmas, igénytelen, minden testi munkára kész, olyan amilyenek egy föld éhez ragaszkodó igazi néptörzsnek lenni kell. Most már ismerik őket és el is ismerik, legszebb dokumentuma ennek, azok a már kiadott és még kiadásra kerülő certifikátok, amelyek kiemelik ezeket a zsidó testvéreinket a nyomorból és tengődésből.

Amikor pedig ezeket örömmel megállapítjuk és valóban az erdélyi zsidóság osztatlan örömeinek adunk kifejezést, amikor ezt ilyenképpen regisztráljuk, nem mulaszthatjuk el ismételtlen leszögezni tényként, hogy csak a kis zsidó existenciák keservesen és szegényjött apró adományaiából épül a gigantikus má ott a kéki tenger partján. Csak a kisember tud érezni, csak a kisember tud adni, csak annak van érzéke a messzi jövőre való látásra, csak azok tudnak kollektíve évszázadokra előre gondolkozni.

Ezzel szemben ott állanak a mi iparmágnásaink. Az egyik most hajózik Palesztina felé, megnézni, hogy mennyit lehet a zsidó milliók pénzén épült országban, saját magának profitálni. Amíg lelkes, kipróbált arcú éhes fiatalok keserves utörése volt, amíg milliók helyett a keserves jillérek jöttek — addig a rideg iparbárók tudni sem akartak arról, hogy ilyen „fantasztikus” és egyáltalán „nem reális” eszmékkel töltik egyes emberek napjaikat. Lenézés és legtöbbször kirugás volt osztályrészük ezeknek az égő szemű embereknek. „Agitátor” és egyéb gunyos hangzású mellézköngékkel terhes megjegyzés volt jutalmuk.

Ah, de most már — az más. Most már hallják, hogy ára van mindennek, erős a fogyasztás, most már ők is beülnek a hajók elsőosztályu luxusfülkéibe és megkezdik az „észszerű cionizmust”, a racionális cionizmust, a profit cionizmust. Bevalljuk, hogy nekünk az a maramuresi tetszik és van egészen közel szívünkhöz. Nem az eddig pöffeszkedő és most a kalkuláció mindenhatóságában vetett rendíthetetlen hittel argumentáló iparlovagok, akik szintén arra-jólé gravitálnak.

Ha már ennél a pontnál tartunk, azt is meg kell mondjuk, hogy nagyon ellenszen-

ves és a zsidó nép szempontjából valósággal kiálthatatlan az az erdélyi „gazdag-ember” típus, amely nem csak Palesztinára nem akar adni, hanem legtöbbször minden zsidó ügyet negligál. Ezek azok a kellemetlen típusok, amelyek még mindig azt mondják, hogy a Vaida féle »numerus valachikus» ügyet, majd ők »elintézik» mindent »elintézik», mert azt hiszik, hogy csak egy segítség létezik és ez a Pénz mindenhatósága. Nem veszik észre, hogy csak a kisemberek iránti „beldás” teszi lehetővé, hogy őket még nem tették ki valamennyi pozícióikból. De még most is abban bíznak, hogy ők külön kategóriába tartoznak. Őket nem érheti utól a zsidó nemezis. Ezek azok, akik semmiről sem akarnak tudni, csak

önmagukat látják. Csak a pénzhegyet amelynek urai és szolgálói egyaránt.

Csak a kis zsidó harcoljon. Az egyik a kalapácsal, a másik a sajtóban, a harmadik Palesztinában. Dolgozzon, izzadjon, küzdjön és ha kell meg is dögljön, mert ha minden készen lesz, ha mindenért megküzdött az élet barrikádjain, akkor majd jön az »iparbáró» és mindent megesz és mindent felzabál, mindent learat és szélesen vigyorgó arccal fogja mondani — ám lássák, mit tud a Tőke.

Szívünkre öleljük a szegény maramaros chalucokat, a sokgyerekes zsidó parasztot és kézművest és undorral gondolkunk a szörösszívű, zsidó iparlovagokra.

A kultuszminiszterium megbízásából Tacescu general-inspector

megvizsgálta a careii hitközség pénztárkönyveit

— Elkéseredett harc egy pozícióért —

Careii. Ismeretes ugy az erdélyi, mint a külföldi zsidóság körében az az áldatlan harc, amely a careii hitközségben már két év óta a legnagyobb vehemenciával tobzódik csak azért, mert Teitelbaum Jóél satu-marei főrabbi hível, a careii hitközség rabbi-stallumának poszját minden körülmények között, a legnagyobb erőszakosságok mellett is Teitelbaum egyik exponensének akarják biztosítani.

Évek óta folyik a harc váltakozó szerencsével, mivel Teitelbaum Jóél satu-marei főrabbi, hível által ugyanazokat az eszközöket akarja igénybetetni a careii rabbiállás megszerzésénél, mint amilyen eszközökkel el tudott jutni a satu-marei főrabbi székig is.

Ezért borították fel hível az eddigi békés hitközségi életet Careii-ben, (Nagykárolyban). Ezért követtek el minden, hogy bedobott jelszavakkal, pamflettekkel, röpcédulákkal, ugy a satu-marei főrabbi, mint a központi iroda által kiadott isszuikkal az áskénáz-felfogásu careii zsidóság által megválasztott Horovitz főrabbi, valamint hível ellen igazsák a valóságosabb érzésű zsidóságot. Ezért igyekeznek a világhírű saploncai főrabbit, annak vejét és a careii hitközség tagjainak túnyomó részét a leglehetősebb rágalmakkal és a vallásos zsidóságot diskreditáló metódusokkal az orthodoxiából kidorongolni.

Az áldatlan harc, természetesen pro és contra hatalmas zsidó anyagi energiákat mozgalt fel és az eddig elég jól szituált hitközség, amelynek kasszáján keresztül végzik Teitelbaum Jóél satu-marei főrabbi hível „a szentéletű férjü intenciói szerint a vallásos purifikálást”, a tönk szélére jutott. Ugyannyira, hogy a perek özönének költségei is elmerítik a hitközséget. Képtelen a nagyon is ráutalt szegényeinek támogatást nyújtani és képtelen az adóvégrehajtók által megnyomorított és utolsó párnától is megfosztott kisexistenciáinak segítségére menni. Míg más években peszách előtt a teljesen ingye-

nes pászka mellett, más anyagi segélyekben is részesítette a hitközség szegénysorsu híveit, addig az idén a megosztódás folytán a reáutaltaknak legkisebb kiltása sincs arra, hogy súlyos nincstelenségük közepette a legkisebb támogatásban is részesüljenek, akár természetbeni pászka, avagy más hitközségi járulékokban. Egyébként a pászkalists a pénzügyörségtől zárolva van, mert adóra nem jut, hisz minden anyagiakat felemésztenek a harcok.

Kiürült teljesen a hitközségi kassza, de a veszekedésben kiürülnek egyesek zsebei is és ennek dacára is folytatódik a harc, csak azért, mivel ezt Teitelbaum Jóél érdekel így kívánják. Folytatódik a harc és ha nem lesznek elég anyagiak a careii hitközségben, ott van tartaléknak az agyonnyomorított satu-marei és oradeai hitközség és végül ha ezen hitközségekben is kiapadnának a pénzforrások, jönnek azon élszidiek, akiknek érdekük a careii pozíciónak is a megszerzése és a hiszékeny „kvittizsidóságból” kivágják még a kívágnivalókat

A harc tovább folyik. A kultuszminiszterium újabb ismét beavatkozott és így eredményel eddig bizonytalanor, A napokban a miniszterium megbízásából megjelent a hitközség vezetőségénél Tacescu general-inspector, aki meghallgatta, ugy a chaszid, mint az áskénáz párt vezetői embereit és átvizsgálta a pénztárkönyveket is. A pénztárkönyveket magához vette és felülvizsgálás céljából magával vitte Bucurestibe. Meglátogatta Tacescu inspector a hitközségi intézményeket és a jeslvát is és hosszasan beszélt Horovitz Ábás főrabbiival, akinek személye van főleg utban a satu-marei főrabbinak és hívelnek. A careii zsidóság a legnagyobb izgalommal várja a miniszterium döntését, hogy az a várva várt békét — még Teitelbaumék akarata ellenére is — meghozza ugy ezen hitközségnek, mint a végig megalázott erdélyi zsidóságnak.

Jól választott,

ha férfiöltöny-, felöltő-, nőikabát- és kosztüm-

szövetet

az olcsóságáról közismert

KATZ TESTVÉREK-nél

vásárol.

Sas-palota

Az oradeai orth. izr. hitközség botrányba fulladt közgyűlése

Gummibotos rendőrök segédletével oszlatták szét a közgyűlést
— Az Ullmann-regime terrorkrónikájának újabb fejezete —

Vasárnap délután 5 órai kezdettel tartotta meg az oradeai (nagyvárad) orth. izr. hitközség közgyűlését, amelyen olyan sorozatos botrányok és kínos jelenetek követték egymást, hogy az példátlanul áll a botrányokban amugy sem szűkölködő oradeai (nagyvárad) orth. hitközség történetében.

Ullmann István elnök nyitotta meg a közgyűlést, előterjesztette az előjáróság javaslatát a gabella, illetve husárok redukciájára vonatkozólag. — Többek és különösen Róth-Albert felszólalásának hatása alatt a közgyűlés elfogadta az előjáróság javaslatát, mely szerint Oras Vasile oradeai mézárós részére a hitközség koncessziót ad ki husárusításra 18 letes egység ár mellett.

Kohn Dávid pék hosszabb beszédben védi a 11 zsidó mézárós exsztranciáját, akiknek a betevő falatot veszik ki szájukból. Az nem lehet egy erkölcsi testület célja — mondja Kohn — hogy tönkrefejzen zsidó iparosokat. Ugyalászik a hitközség is a „numerus valachikus” elapján áll és kizárja a lenyérkereseti lehetőségekből a 11 zsidó mézáróst. Kohn, mint iparos nem engedheti, — mondja —, hogy épen a hitközség taposson az iparosságon és háttárgyú megállapodásokkal olyanokat rövidít sen meg élelehetőségeikben, akik évtizedek óta husárusításból élnek.

Sonnenwirth Sándor a vezetőség álláspontját védi, mire egyik képviselőtestületi tag odamondja neki, hogy azért védi Orást, mert 5000 leit kapott az új szerződésből. Egy másik képviselőtestületi tag pedig általános konsternáció közepette kiáltja oda Sonnenwirthnek, hogy elégedjen már meg azokkal a vagononkénti 500 letes sápokkal, amit a hitközségnek a fakereskedők által szállított fából kap.

Szünet után Ullmann István elnök előterjesztette nagy feszültség közepette Kirsch Henrik főjegyző ügyében, a Din Tora — lapunk által már ismertetett — ítéletét és megvilágította az ítéletet ugy annak a pénzügyi, mint jogi vonatkozásában. — Kéri a közgyűlést, hogy jelentését vita nélkül vegye tudomásul.

Reich József volt hitközségi elnök, aki az oradeai ortodox zsidóságnak egyik legprominensebb vezérférfia, s akit épen a mai rezsim választott meg örök időre a hitközség díszelnökének, szólalt fel ezután. Akik ismerik Reich József párhuzam zsidó szívét, puritán jellemét és őszinte odaadását minden zsidó igaz ügyért, azok tudják csak értékelni, szavainak súlyát és komolyságát, amelyet a Kirsch ügyben is nyíltan elfoglalt, kitéve magát annak, hogy az őt díszelnöknek megválasztó hitközségi vezetőséggel fog kelemellensége akadni ebből kifolyólag. Reich díszelnök kéri a hitközség vezetőségét, hogy pontosan közöljék a Din Tóra eljárás költ-

ségeit. Elnök közli, hogy az addig kifizetett költségek, bizonyos még el nem számolt költségeken kívül 197.000 leire rúgnak. A közgyűlés meglepődve hallgatja az Elnök szavait, miután azokból az derül ki, hogy a költségek jóval többet fognak kiteni 300.000 leinél is. Reich díszelnök kéri a közgyűlést, hogy a hitközség a volt főjegyzővel állapodjon meg, miután Kirschnek amugyis jár 3500 lei nyugdíj, tegyen hozzá a hitközség másik 3500 leit s így 7000 leierért betöltheti Kirschel azt az állást, ahol módja és lehetősége van a hitközség vezetőségének a legszigorubb ellenőrzést gyakorolnia.

Róthbárt Ede volt hitk. alelnök pártolja Reich indítványát és hivatkozik Kirsch elődjének Ullmann Ábrahámnak eselére, akit a hitközség elmozdított az állásából visszaélések miatt és Nussbaum Sámuel regimje alatt mégis visszavették.

— „Hazudik, hazugság” — ordít közbe, a közbecsülésben álló férfiú felé, magánkívül Ullmann Géza, Ullmann Ábrahám elmozdított hitk. ngzd. főjegyző jelenlevő, közismert botrányprovokáló fia. (Ugyanaz az izgága fiatal ember, aki Nussbaum Sámuel elnöksége idejében botokkal felszerelten támadt rá az akkori elnökre...)

Ullmann Géza botrányos közbekiáltására kitör a vihar... Az elnök percekig rázta a csengőt, de hasztalan... „Gazemberek ellopították a hitközség pénzét” kiáltja Hitler szeszgyáros... és az elnök sápadtan próbálja a csengővel helyreállítani a rendet.

Nagynehezen a vihar szüntével Róthbárt Ede folytatja szavait, követeli az elnökségtől nyilatkozzék: igaz-e, hogy az elnökség egyik tagja pénzzulalmat, judásdíjat kapott a vezetőségtől, hogy asszisztáljon a Kirsch-féle Din Tóránál...

Ere még orkánseiben tört ki a vihar... Nevet kérünk! — zajongják kórusban a közgyűlés tagjai... Az elnök vonakodik az illető vezetőségi tagot megnevezni... mire csak tombol tovább a fűsikellő zaj... Mindezt tulharsogja a kiáltás: „Kinek fizettek ezért a „Recicheéri?” (gyilkosságért) — kiáltja Hitler József, mire az elnök hasztalan utasítja rendre, Hitler megismétli szavait... „Mondják meg mennyit fizettek a Rocéáchnak (gyilkosnak)?... Le vele! — ordít a közgyűlés és botok és öklök emelkednek a levegőbe... A botrány ekkor már oly méretet ölt, amilyet a sok vihart látott öreg falak még soha nem láttak... Rendőrök lépnek közbe és gummibotokkal tuszkolják kifelé az adófizetőket és gabellafogyasztókat, akik kiváncsiak márszkedtek lenni, hogy keserves adó és gabella jillérjeiket hogyan és hova herdálja el a „konszolidáló” vezetőség és márszkedett érdeklődni aziránt, hogy a veze-

ltségnek ki lehet az a korrupt és elvetemedt erkölcsű tagja, aki pénzért vállalkozik hamis vádak alapján egy ember morális kivégzésére csak azért, hogy helyébe beülhessen vagy ellenértékért mást beültesse... Igy zajlik le egy közgyűlés 5695 ben Oradeán... .

Mi történik az erdélyi zsidóság ereci 60 milliós vagyonával?

Többoldairól, már hetek óta ostromolnak bennünket felvilágosításért a Cur Salom ügyben. 528 zsidó személy van ebben az ügyben érdekelve, összesen 825 parcella tulajdonosa. A zsidó sajtó és a többi lapok is már évek óta perfraktálják ezt az ügyet, amely a 3000 dunam föld megvételeire alakult társaság egész regénybeillő dosszóját írhatná meg, a tíz év előtti időktől kezdve, mind a mai napig, amikor már reális báziskorba került az a kissé fantasztikusnak induló palesztinai földvásárlás, amely Cur-Salom néven indult meg annak idején.

Lapunk sohasem foglalkozott a dolog meritumával és ha most nem fordultak volna hozzánk, olybá tekintve a dolgot, mint egy üzleti vállalkozást, most sem foglalkoznánk tovább vele. De mert bizonyos szempontból közügy, mert hiszen harcok voltak a zsidó alapokkal, meg azután nagyrészt cionista jegyzők és cionista vezetői vannak a Cur-Salomnak, úgy érezzük, hogy mégis foglalkoznunk kell az ügygel.

Nem szabad felednünk azt sem, hogy itt erdélyi zsidó vagyonról van szó, amely ma már körülbelül 60 millió leit reprezentál, ami igen nagy összeg és nem irreleváns az erdélyi össz zsidóság szempontjából sem, hogy miképpen alakul ennek a vállalkozásnak a további jövője.

Kaptunk számos felhívást ebben az ügyben, pro és kontra. Pro alatt értjük a hivatalos vezetőséget, kontra alatt pedig aokat a különböző városokban élő jegyzőket, akik nem mindenben egyeznek véleményükkel a központtal. Mi nem lehetünk ebben az ügyben bírák. Annál kevésbé, mert az ügy rendkívül bonyolult, olyan jogi és egyéb szempontokat kell tekintetbe venni, amihez hetekig tartó alapos tanulmányozás volna szükséges. Nem akarjuk könnyebb végét venni a dolognak és akár az egyik, akár a másik részre állni, hogy ezzel bárki is részrehajlással vádolhasson bennünket. Mi szeretnénk a teljes igazságot, mi szeretnénk, ha mindenki megelégedett volna és szerezni azt, hogy azok, akik valóban önzellenül dolgoznak az ügy érdekében, ne részesüljenek igaztalan támadásban. Viszont, akik a köz szempontjait nem vennék tekintetbe, azok helyébe olyanok kerüljenek, akik csak a közért dolgoznak.

Különbözn volt alkalmunk a napokban Szenes Henrikkel, az aradi cionisták régi ki próbált vezérével beszélni, aki elnök és vezetője a Cur-Salom társaságnak és épen a napokban utazik ki Halfába, hogy ott résztvegyen a Cur-Salom Palesztinában bejegyzett társaság megtartandó közgyűlésén. Szenes Henrik informált bennünket, azonban az ügy sokkal komplikáltabb, semhogy illsza képet alkothattunk volna magunknak, az ügy összes részleteiről. Impresszióink az, hogy Szenes Henrik hitközségi alelnök, olyan intenciókkal dolgozik, ami megfelel a tagok érdekeinek is. Állásfoglalást ez ügyben nem provokál tőlünk senki és nem is tartjuk szükségesnek, hogy a sajtó ebben az ügyben a bíró szerepét játssza.

Mindenesetre figyelemmel leszünk az ügy iránt továbbra is és ha szükséges, foglalkozunk is az ügygel.

— A hamburgi rendőrség és a Talmud. Hamburgból jelenlik, hogy a rendőrség a következő rendeletet adta ki: „A birodalmi elnök rendelkezésére az állam és a nép védelmére, az „Evangelisch Kirchliche Gemainschaft” működése Hamburg egész területén be lett tiltva. A beállítás oka az, hogy az evangélikus prédikátor zsidó származású és a kereszténység lakarója alatt — talmudikus — zsidó befolyást gyakorol a német néptársakra.

HETI GLOSSZÁK

A zsidók és a német általános védkötelezettség

Az elmúlt hét világszenzációja az volt, hogy a németek bejelentették a világnak, hogy a versaillesi békeszerződések megfelelő pontjainak felugásával bevezették az általános védkötelezettséget. Általános szempontról is igen szomorú tény ez, mert közelebb viszi az európai emberiséget a nagy elkövetkezendő háborúhoz, amely rejtendő következményekkel fog járni az egész európai civilizációra. Bennünket zsidókat viszont — zsidó szempontból érdekel. A német zsidókat rendkívüli módon érdekli, hogy teljesjogu tagjai lesznek-e a német hadseregnek, vagy sem? Érthető is ez az érdeklődésük, mert ha megtörténnék az, — amire nincs sok remény — hogy rendes katonai szolgálatot teljesítsenek, akkor ezzel automatice sok olyan intézkedés megítélésére kényszerül a Hitler rezsimet, amely a szélsőséges nácioknak nem lehet inyére. Főleg a német volt frontszolgálatos katonák szövetsége foglalkozik erősen a kérdéssel. Már fel is keresték ebben az ügyben az illetékeseket, ahol azonban nem kaptak megfelelő választ. Állítólag Hitler és dr. Frick, belügyminiszter a kabinet tanácskozásain amellet voltak, hogy a zsidók teljes-jogu ágyutölteléknek legyenek. De a javaslatuk kisebbségben maradt. Ezek után Hitler azt javasolta, hogy külön formációkba gyűjtsék a zsidókat. A hadügyminiszter azonban ellene van ennek a megoldásnak. Ő azt hangoztatja, hogy a zsidó katonáknak egyenlő jogokat kell adni a többi német katonákkal. A német — de általános — felfogás szerint a katonai kötelezettségek teljesítése a legfőbb állampolgári kötelesség. Ez azonban csak úgy képzelhető el, ha a polgár ezt legőszintébb szívet teszi. Ha a fiúk katonák, a szülők nem lehetnek páriák. Ahogy mi innen messziről látjuk a dolgokat, úgy érezzük, hogy a németek nem fognak jobb belátásra jutni. Majd kigondolnak valami külön formációkat, vagy csak segédszolgálatra alkalmazzák a zsidókat. De lehet, hogy csak — ágyutölteléknek az első sornaléntába. Mert meghalni Németországért — ahoz lesz joguk, de élni egy nép keretei között, mint állampolgárok, ezt a jogot elvitatják tőlük, immáron több mint két esztendeje.

Einstein megbélyegzi az asszimilációt.

Az American Jewish Congress nő-csoportja nagy bankettet rendezett Einstein professzor tiszteletére. 2000 személy vett részt ezen az estélyen és annak lefolyása, de főleg Einstein beszéde óriási feltűnést keltett az

Rambam, mint pszichoanalitikus

Rabbi Mose ben Maimun, atól eltekintve, hogy ragyogó tudósa volt a Tórának és a filozófia mestere, azonkívül az aktori idők legnagyobb orvosa is volt. Orvosi tudományban való jártassága olyan nagy volt, hogy az egyiptomi szultán meghívta udvarába királyi udvari orvosnak. Nagyon sok orvos irigyelte őt ezért és mindent elkövettek, hogy ebből a pozíciójából elkergessék. A legnagyobb kilátása volt erre egy Kammun, azaz „Kömény” nevű orvosnak, akinek igen sok befolyásos barátja volt a szultáni udvarban. Természetesen nemsokára észrevették, hogy a szultán korlátlan bizalommal viseltetik Rabbi Mose iránt. Ekkor azt tanácsolták, hogy vegye oda Kammunt, mint második udvari orvost, már csak azért is, mert jobb, ha a felséges szultán egészségére ketten vigyáznak, mintha azt egyesgyedül egy ember végzi, aki még hozzá zsidó is.

Két udvari orvos — az nem lehet jó — gondolta a szultán, ezért mindkettőt egy próbának teszem ki, s aki nagyobb mesternek bizonyul, azt hagyom meg állásában. Nemsokára magához hívatta mindkettőt és amikor megjelentek előtte, előbb így szólott Kammunhoz:

Ez a cég, ahol legjobb minőségű árut nagy választékban szolid kiszolgálás mellett legolcsóbban vásárolhat

DEUTSCH POSZTOÁRUHÁZ

Oradea, Str. Avram Iancu (v. Kossuth-ucca) 4.

amerikai zsidóság körében. Szenvedélyesen támadta Einstein az asszimiláns zsidókat és főleg a német asszimilációt, amely lehetővé tette, hogy a zsidók önmaguk megszegyenítésével megkönnyítsék az antiszemizmusz meg erősödését. Félreérhetetlen célzás is volt Einstein beszéde az amerikai asszimiláns zsidók abból a káros ténykedésére, amely oda irányul, hogy megakadályozzák a zsidó világ kongresszus megtartását. Többek között ezt mondotta Einstein:

— „Bár csak tanulnának a többi zsidók azokból a hibás lépésekből, amelyeket a német zsidók elkövettek. A legtöbb nem is érzett már semmiféle közösséget a zsidóság többi részével. Csak mint németek érezték már, a több zsidó számukra „idegen” volt. Ha ezek a zsidók végre néha a „keleti zsidók” érdekéjében leplezzék. Amikor ott élttem Németországban jótékonykodtak is, ezt olyan sértő leereszkedéssel tették hogy akik kaptak belőle, inkább lemondottak volna róla. Szolgái módon utánozták ezek a zsidók a németek szokásait, csak hogy a sajátos zsidó mivoltukat minnél

szágban sokat szenvedtem a német zsidók eme hiányosságai miatt, mert elfeledkeztek az emberi büszkeségről és méltóságról. Most már látják, hogy csak egy politikai változás kellett és romokban hever, mindaz a hipokrizis, amelyet oly sok igyekezettel akartak magukra erőszakolni. Anyagiilag és szellemileg megtörtén, ezeknek az asszimiláns zsidóknak is csak egy útjuk volt már, ha visszatérnek azokhoz zsidókhöz, akik mindenkor elutasítólag viseltettek az asszimilációval szemben. Tanuljunk a német asszimiláció tragédiájából és védjük meg zsidó önértékünket!

Einstein beszéde, amelyet az amerikai rádió is közvetített, nagy lelűnést keltett.

Ugyanezen a banketten felolvasták Firelli La Guardia úzenetét. La Guardia New York városának polgármestere, aki többek között a következőket nyilatkozta:

— „Azt olvastam német lapokban, hogy az amerikai németellenes bojkott sokat árt az amerikai kereskedelemnek. Ez a megállapítás mélyen bevilágít azoknak lelki világába, akik ma azt a boldogtalan Németországot vezetik.

— Értésültem arról, hogy Te nagyobb tudós vagy az orvosi tudományban, mint Maimuni. De én nem adok mende-mondákra, magam akarok meggyőződni arról, hogy mi igaz ebből. Olyan feladatot rók ki rátok, ami kétségtelen bizonyítottát fogja szolgálatni, hogy ki rátermettebb erre az állásra. Próbálatok meg egymást megmérgeznél. Akinek sikerülni fog ellenmérgekkel önmagát életben tartani, az lesz az én udvari orvosom.

Amikor Kammun ezeket a szavakat meghallotta, nagyon örvendett. Azért volt boldog, mert a legjobb mérgekverő hírében állott, aki sok magasrangu embert tett már el kellő időben láb alól, anélkül, hogy ebbeli tettei valaha is napvilágra kerültek volna. Maimuni ellenben nagyon, de nagyon szomorú lett, mert sbbá a rejtendő helyzetbe került, hogy vagy őlnél kell neki embert, vagy ő fog meghalni.

Nemsokára megkezdődött a nagy torna. Kammun, ahinek ebben nagy tapasztalata volt, talált utat-módot arra, hogy Maimuni ételibe mérgeket juttasson. De Maimuninak sikerült nagy tudása révén, minden mérrege ellenmérget találni: s amikor naponta megjelent az udvarnál, mindenki csodálkozott, hogy még életben van.

Mit tett azonban Maimuni, hogy Kammunt valamiképpen elintézzé? Semmit. Nem akarta,

hogy egy ember meggyilkolása nyomja a lelkiismeretét, annak dacára, hogy bölcsseink szerint: aki azzal rohan meg, hogy megöljön téged, azt elözd meg és öld meg te őt. Csak amikor, az udvarnál naponta találkozott Kammunnal, akkor azt mondotta neki: — „Ma megkapod a mérget Kammun, ma bizony megiszod!” — Ez minden italt és minden ételt alaposan megvizsgált, amit enni, vagy inni adtak neki, de sohasem találta meg a mérregeknek még a nyomát sem.

— Mit adott be neked ma Maimuni? — kérdezték tőle az udvarnál. Ő szégyellte mondani, hogy nem vett észre semmit, ezért azt válaszolta, „ilyen és olyan mérget adott be nekem és ezt meg azt az ellenmérget vettem be.” De mert mégsem volt biztos abban, hogy minden létező mérrege hatását ismeri, azt hitte, hogy egy olyan alattomos mérreget kapott, ami észrevétlenül ölt meg az embert. Az egyetlen élelmiszer, amit ezután bevett, egy tehén teje volt, amelyet előtte fejtek naponta. Természetesen ez a hiányos táplálkozás nagy hatással volt rá, míg Maimuninak semmi baja sem volt, élt és virult. Egyik napon találkozott a szultán palotájának előcsarnokában, amikor egy félig kiürített poharat tartott a kezében, amelyben tej volt. Most iszod a mérreget Kammun! Ez halálra ijedti, mert azt hitte, hogy most valóban bevette a halálos mérreget. Csak annyit

A bojkott értékét nem lehet márkákban, vagy dollárokbán megmérni, mert a bojkott célja a protestálás az ellen az arrogáns, bigott és rémítő uralom ellen. Amerika felháborodása nem tévesztendő össze kereskedelmi érdekekkel. Ez inkább megfelel köztársaságunk legszebb tradíciójának. Ma rettentő törvénytelenül uralkodik Németországban. Ha holnap egy más országban következnek be hasonló állapot, akkor mi az ellen is tiltakoznánk. Mi nem a német nép ellen hirdetjük a harcot, hanem a mai német kormányzati rendszert hibáztatjuk és harcolunk is minden erőnkkel ellene."

Igy beszél a világ legnagyobb városának polgármestere. De sok zsidó kereskedőnek és gyárosnak van e téren erre mifelénk is, sokkal alantasabb felfogása, mint az olasz származású amerikai polgármesternek...

Öt milliót adtak össze az oradeai zsidók?

A napilapok megemlékeztek már arról a hihetetlen hazugságról, amellyel a clujl Patria traktálja az erdélyi román olvasóközönséget. Már mint az egyik Patria. Mert a nemzeti parasztpárt nagyelterjedtségű lapját meg akarta kaparintani Vajda is, hogy eredményesebben üzhesse káros „numerus valachikus” propagandáját. De a régi, a demokrácia említi nevelkedett és nemes tradícióktól fűtött Patria nem hagyta magát és így most két Patria jelenik meg Clujon. A magyar költő híres szavai jutnak eszünkbe: Nekik két hazát (Patria) adott végzetük... nos ez az egyik „végzetes” Patria a következő szenzációt hozta ki legutóbb:

Vajda oradeai látogatását követő napon összegyűltek az oradeai gazdag zsidók és egy „ellenállási” alapot — adtak össze. Alig néhány perc alatt 5 milliót. Ha nem volna olyan sirnivaló, akkor órákig lehetne hahotázni ez örületes insznuáció felett. Nem csak azért, mert a vezetőnek beállított dr. Szirmai Lajos, a Krausz-Moskovits gyár igazgatója derék, de fajkeresztény ur. Nem azért, mert a Dreher-Haggenmacher sörgyár német érdekelttség. Nem csak azért, mert fel van sorolva olyan is közöttük, akik még akkor sem adnának egy banit sem, ha véres pogromok is dulanának az uccákon. Nem csak azért, mert van közöttük olyan felsorolva, hogy adott 100 ezer lejt, akinek talán egész üzleti tőkéje nem lesz ki többet. Abszurd az egész elgondolás, mert a zsidók jól tudják, hogy ilyen örültséggel nem lehet ezt a Vajda-féle mozgalmat ellensúlyozni. És mi, akik ismerjük a mi zsidainkat, tudjuk jól, hogy mennyire nem adnak még kézzelfoghatóbb célokra sem. Milyen nehezen adnak árvaaknak és özvegyeknek, kórházaknak és szegényeknek. Pont Vajdának ad-janak és pont ilyen bornirtan, ahogy a Patria

ereje volt, hogy a serleget letette kezétől, azután a földre zuhant és meghalt. A hír villámgyorsan elterjedt a városban és nemsokára jöttek az orvosok és alkímisták, hogy megvizsgálják az italt, amellyel sikerült Maimuninak, a nagy méregkeverőt eltenni láb alól. De Maimuni egy csecsemőt hozaiott, kiftalta vele a még megmaradt tejet és ime, a gyermeknek semmi baja nem történt, vigan volt tovább.

A csodálkozásnak nem volt se vége, se hossza és mindenki meg volt szentül győződve arról, hogy valami varázslattal tette el láb alól ellenfelét Maimuni.

Maimuni azonban ezt válaszolta!

— Nincs varázslat Jákob sátrai között és nincs bűvészkedés Izraelben, — de van egy kis közmondás, amelyet minden ember ismer és ennek segítségével lettem urrá ellenségeimen."

Ezután elmondotta részletesen az egész dolgot, úgy ahogy történt s ráeszméltek arra, hogy Kammun semmi egyébért nem halt meg, mint azért, mert megrémült attól, hogy meg van mérgezve. Amint a közmondás is állítja: a bebeszéltség is tud ölni. A szultán nagyon örvendett, hogy udvari orvosa ilyen bölcs ember, fejedelmi módon megajándékozta és így szólott:

— Most már valóban meggyőződtem arról, hogy kitűnő orvos vagy. Mert Te nemcsak a testet tudod kezelni, hanem a lelket is.

A tulságosan nagy mennyiségű
árúkészlet apasztása céljából
a raktáron lévő legújabb divatu
szöveteket, selymeket
minden versenyt leverő
dumping áron eladom

VADAS JENŐ női divatáruház
Bulv. Reg. Ferd. 1
Minden pénteken nagy maradék vásárl

beállítja. Ugyalátszik elvakultságukban még sem ismernek bennünke! Mert ha talán azt írták volna, hogy a szegény házalók, piac árúszok összeadtak banikat, — volna valami valószínűsége. De hogy ezek a nagyiparosok olyan áldozatkészek legyenek — ezt még egy elvakult antiszenita sem hiheti el — ha egy kissé is gondolkozik. Mi csak nevetünk rajta. Főleg mi, zsidó rajtók, akik tudjuk azt is, hogy még egy szegény kis hirdetést a zsidó újság számára is mily nehezen lehet megszerezni ezektől az uraktól. Hát még 5 milliót „ellenállási alap”-ra. Ezt a hülyeséget?...

A magyarországi választások

A magyar belpolitika nem érdekel bennünket. Már annyiban nem érdekel, hogy például Eckhard Tibor kivel megy és mi legyen a földbirtok politikával? De érdekel bennünk két példát, hogy mi a helyzete az 500.000 főnyi magyarországi zsidóságnak? Milyen kihatalással vannak a magyar zsidóságra a most folyó képviselőválasztások? El kell ismerjünk és ezt örömmel állapítjuk meg, hogy az antiszemita jelszó nagyon elkapott Magyarországon. Ha Festetics gróf horogkeresztesei és nyilaskeresztesei kápirgálnak is Debrecenben, ez nem a hivatalos magyar politika. Nem Gömbös és nem Bethlen. Gömbös miniszterelnök, meg különben is azt mondta egyik beszédében, hogy egy vallási alapon álló kormányzatot nem tart megengedhetőnek. Sohasem szabad vallási különbségeket politikai instrumentumává növelni, mert ez zavarja a nemzeti egységet. (Lehet ugyan, hogy itt a református és katolikus ellentétek kiélezésére gondol, de zsidó szempontról ez sem baj!) Viszont Bethlen azzal vádolja Gömböst, hogy újból a fajvédelem jelszavát akarja a magyar politika tengelyébe állítani. Ezek lehetnek választási fogások, a lényeg azonban az, hogy megszűnt az a kurzus odaát, amely annyit ártott a zsidóságnak — és a magyarságnak. Amit nálunk itt Vajda mint patetizáló csodaszert hirdet, arról már Magyarországon megállapították, hogy humbug és nem gyógyszer. Csak beteggé teszi egy nép életét és nem egészségessé, jó ezt megállapítani és jó ezt hirdetni. Mert ami rossz és hamis gyógyír Magyarországon, az rossz és hamis Romániában is. Ezt tudja ugyan Talarescu miniszterelnök is, tudja jól Titulescu külügyminiszter is és — tudja jól Vajda is. De a „politika” érdekében tönkre akar ez tenni és áldozatul odadobni egymilliónyi romániai zsidót. Reméljük, nem fog neki sikerülni. Mert a román nép is józan és tud disztinquirálni.

A Porunca Vremii uszít...

Az illetékes ügyészség figyelmébe:

Kezünkbe került a Porunca Vremii című erősen és szélsőségesen antiszemita lapnak egy példánya. Ez a Bucureşiben megjelenő újság olyan féktelen uszítást visz végbe, amire talán csak a nürnbergi „Siürmer” képes. Így a március 24-iki számában egy óriási képét közölt. A kép, a zöldre festett Európát, melynek közepén egy pájeszes pókot ábrázol, amely kiterjeszti csápjait az egész világrészre. Minden országban pedig ott állnak seprűkkel az asszonyok, akik védekezni akarnak a kiszípolozó állat ellen. Csak Romániát szimbolizáló nő áll télenül seprűvel a kezében. Ez a kép Bismarck idejében készült és épen most tartja aktuálisnak a Porunca Vremii, hogy kijöjjön vele. De különben is a lap teli van a legféktelenebb zsidóellenes uszítással, mely valósággal pogromokra uszítja a lap olvasóit.

Ostromállapot idején az ország fővárosában jelenik meg ez az újság és végtelenül csodálkozunk, hogy nincs egy zsidó szervezettel, amely felkeresné az illetékes ügyészséget és felhívna figyelmét erre az uszításra, amely már veszedelmes méreteket kezd ölteni. Szomorú és valósággal kétségbeesítő, hogy az illetékes fórumok nem tiltják le ezt az uszítást, amely az ország konzolidációjának végtelenül sokat árt és a gyűlöletnek olyan mérgét terjeszt szét, amely elsősorban a zsidóságra lehet végzetes, de hallatlanul sok kárt okozhat az országnak is, úgy bel-, mint külföldi viszonylatban.

Mi, zsidók nem szervezkedünk, ahogy a Patria írja, mi nem adunk 5 milliókat, bár talán kellene is adni, hogy védekezzünk. De inkább a törvényes jogainkhoz ragaszkodunk. Minékünk, mint teljesjogu polgároknak, jogunk van elvárni, hogy ne uszítsanak ilyen tekeveszettel ellenünk. Mi bizunk a kormányban, mi bizunk a hatóságok józan belátásában, hogy a jövőben megakadályozza azt, hogy ilyen uszítások napirenden legyenek, amelyet a Porunca Vremii nap mint nap produkál.

Kelmefestést

Női ruhák, férfi öltönyök, trenckotok, átmeneti kabátok vegyi tisztítását szépen és olccón vállalja

BORGOS

Színház oldal, Bazár-épület

Fiókfelvétel: Str. Alexandru Colţul Millerandului.

Butorvevők

győződjenek meg, hogy óriási butorkészletével meglepő olcsó termelő árakkal és legújabb modeljeivel vezet a

„Mobile” Műasztalosok Szövetkezete

ORADEA, Str. Cosbuc 2. Palace szálloda mellett.

HIREK

A szerkesztésért és kiadásért felel:
WASSERSTROM SÁNDOR

A „Népünk” cikkeinek utánnomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5695

Péntek: Weadar 24, március 29.

Szombat: Weadar 25, március 30. שבת ה'חדש

Heti szidra: שמיני

Heti háftóra: כה אמר ה'

Rosch-Chodes bents. מברכין החודש

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 6.20

gyertyagyújtás 6.25

Isteniszünet kezdete 6.30

Szombat befejezése 7.30

Rosch-Chodes: שבת צולותים április 4-én

Zsidó kolonizációt létesít az amerikai kormány

A gazdasági válság az Egyesült Államokban igen súlyosan érintette azokat az iparágakat, amelyekben főként zsidók voltak foglalkoztatva. Így a szabóipar, amely több mint 50% ban zsidó munkásokból áll, katasztrofálisan visszafejlődött. A zsidó munkanélküliek rendkívüli nyomora már az illetékes kormánykörök figyelmét is magárvonta és igyeksznek módot találni arra, hogy a kenyértelenül maradt zsidó munkásokat ismét belehessen kapcsolni a termelés folyamatába.

Newyorki jelentések szerint az Egyesült Államokban egy nagy zsidó kolonizációs-terv van folyamatban. A kormány belügyi hivatala Hightstownban (New Jersey állam) egy nagy kiterjedésű földterületet szerzett a zsidó kolonizáció céljaira. Az Egyesült Államok kormánya hivatalosan közölte, hogy a telepítések saját hatáskörében bonyolítja le és e célra egyelőre 850.000 dollárt szavazott meg. A munkálatok azonnal megkezdődtek.

Szövekezetek létesítését is tervbe vették azzal a céllal, hogy a kitelepített családok önellátását lehetővé tegyék és gyárakat, iskolákat stb. építsenek. A gyári munkát kombinálni fogják a mezőgazdasági munkálatokkal. A közösség tagjai időnként gyári, időnként mezőgazdasági munkát fognak végezni. A kitelepített családok főként a munkanélküli szabóipari munkások köréből rekrutálódnak.

— Az amerikai bevándorlás ellen. Az Egyesült Államok kongresszusának egyik tagja, Blanton azt a javaslatot terjesztette a kongresszus elé, hogy tiltsanak be tíz évre mindennemű bevándorlást. Ezenkívül mindazon polgárok, akik nem állampolgárai az Egyesült Államoknak, külön regisztráltassanak.

— Egy zsidó újságíró rejtélyes eltűnése Baselben. Strassburgból jelentik a Havas újságszerkesztő, hogy egy német emigráns, aki, mint újságíró a német nemzet-szociálista irányzat ellenségként volt ismeretes és aki az elmúlt héten Bâselbe utazott, eltűnt. Az eddigi kutatások teljesen eredménytelenek voltak, mivel az eltűntnek teljesen nyomavesztett. Ezzel kapcsolatosan a „Paris Midi” azt közli, hogy Berthold Jakob újságíró, akinek Hitler hatalomra jutásával Németországból menekülnie kellett és Strassburgban telepedett le, feltűnő körülmények között tűnt el nyomtalanul. Jakob március 9 én rövid látogatásra utazott Bâselbe és a következő nap ismét vissza akart térni. Ezen idő óta minden hír hiányzik az újságíróról. Ezen ügyben Jakob feleségéhez, Strassburgba intézett két távirat — hamisítvány. Még feltűnőbb az, hogy Jakob feleségéhez egy ismeretlenül, férjének minden készpénze vissza lett küldve. Valószínűnek tartják, hogy Jakob vagy a beteges hajlamuk által okozott lényegilykosságnak lett az áldozata, vagy pedig Hitler ügynökök cipelték el Németországban ismeretlen helyre.

Lengyelországi hírek

A lodzi városi tanács, amely nemzeti demokrata többséggel rendelkezik, elhatározta egyik ülésén, hogy valamennyi városi üzemben foglalkoztatott zsidó alkalmazottakat és funkcionáriusokat elbocsájtja állásaikból. Az elbocsájtások lekésőbb három hónapon belül meg kell történnenek. A kiszivárgott hírek szerint a felmondások április 1 én következnek be.

Egyidejűleg a lodzi városi tanács elhatározta azt is, hogy az összes zsidó nevelésügyi, kulturális és szociális intézmények szubvencióit megszünteti és a zsidó művészeknek, íróknak adott stipendiumokat sem folyósítja a jövőben. Ezek az intézkedések szöges elrendelésben vannak, a lengyel alkotmánnyal. Feltételezik, hogy a nemzeti demokraták azért hozták demonstratív ezeket a határozatokat, mert amugy is várják feloszlását a lodzi városi tanácsnak, amely a közeli napokban bekövetkezhet.

A lengyel sejm kulturbizottsága foglalkozott a zsidó Club azon beadványával, amely szerint állami iskolák létesüljenek, héber és jidis tannyelvvel. Sommerschein zsidó képviselő ecsetelte azt a harcot, amelyet a lengyel zsidóság folytat a nemzeti iskolákért, amelyet az állami alaptörvényben lefektetett autonóm jogok alapján vindikálnak maguknak. Az ajánlatot a kormány-párt és nemzeti demokraták szavazataival leszavazták. Sommerschein ezután bejelentette, hogy mint kisebbségi javaslatot a sejm plénuma elé terjeszti a zsidó Club beadványát.

Starszinszky a városi városi tanács elnöke kijelentette az útszágrók előtt, hogy a zsidó iskolák szubvencióit csaknem teljesen megszüntették, de kérés van arra is, hogy teljesen megvonják. Zsidó részről azt a megjegyzést fizik ehhez, hogy míg a nem zsidó gyermekek iskoláztatása nagyon sok pénzbe kerül az államnak, addig a városi zsidó gyermekek, a sok magániskola, Talmud tórák által amugy sem veszik nagyon igénybe az állami iskolákat, ami az államnak nagy anyagi könnyebbséget jelent.

A jeruzsálemi héber egyetem április 1-én ünnepli fenállásának 10-ik évfordulóját. A jubileumot nemcsak a jeruzsálemi egyetemen fogják megünnepelni, ahol J. L. Magnes, az egyetem rektora és más prominens zsidó férfiak fognak beszédeket tartani, de ünnepekre készülnek a diaszpóra országainak nagy zsidó centrumai is.

— A zsidók vándorlása Szovjet-országra. Január 1-től március 8 ig több mint 1000 zsidó vándorolt be Biro-Bid-sanba. A terv szerint 1935 év első negyedében 1300 zsidónak kell letelepedni, s azt hiszik, hogy ezt a számot március végéig el is fogják érni. A második évharmadban 3000 zsidónak kellene odavándorolni. Az ukrániai nemzeti zsidó rajonba, (Kalinindorf, Stalindorf és Uj Zlatopolba) 99 zsidó család telepszik le, a Krimbe pedig 250 család, összesen tehát 1000 család. Összesen a települések 7500 családot juttatnak el más megélhetési tere-umra. A krimi és ukrániai kormányzók felszólították, hogy a zsidó vándorlás finanszírozására 3 millió rubelt folyósítsanak.

— 11 zsidót tartóztattak le Kopenhágában. Kopenhágából jelentik: Egy héttel ezelőtt 13 személyt tartóztaltak le a rendőrség és ezeknek a letartóztatottaknak sorsa, ugy a közönség, mint sajtó képviselői előtt teljesen ismeretlen. A 13 letartóztatott közül 11 kalföldi zsidó van. Az újságírók lába próbálkoznak a vizsgálóbíróknál, vagy a rendőrségnél valamit meg tudni, azok a legmervebben elzárkóznak a felvilágosítások adása előtt. Egy angol lap tudósítja azt a hírt kolportálja, hogy egy Hitlerellenes merénylet tervezéséről volna szó, de ezt mint hírlapi kacát megcáfolták a hatóságok és mint a fantázia birodalmába tartozót bélyegezték meg. A kopenhágai sajtó nem is közölte ezt a hírt, valószínűleg felsőbb utasításra, ellenben a leghevesebben tiltakozik az ellen, hogy a hatóságok ilyen titokzatosan kezeljék az ügyet. Dán körökben inkább kommunista szervezkedést gyanítanak, amely főleg a tengerészek között fejlett ki propagandát, ezért van 3 dán is letartóztatásban. A 11 zsidó letartóztatott között van amerikai, lett és román állampolgár is, de eredetileg valamennyien orosz származásúak.

Izlésteleenség és szemteleenség. Berlinből jelentik: A Berliner Tageblatt írja, hogy a wuppertali kerületi biztos azonnali hatállyal megtiltotta a Wuppertal Elberfeld városi székház dísztermének használatát a következő indokolással: A helyiségben megtartandó gyűlések és ünnepek azért tiltatnak be, mert a bérlők megengedték, hogy ugyanazon napon, amikor a Winterhilfswerk tartotta nagy estélyét, az egyik mellékteremben a zsidó kulturliqa tartsa meg estélyét. A biztos szerint a zsidók megjelenése a városi székházban, amikor ott ők tartanak estélyt, nem minősíthető másnak, mint „izlésteleenségnek és szemteleenségnek.”

Cérnazoknik, hatszorosan erősítve: 4 pár Lei: 100.— Gross Ferencz harisnyagyárában, Brassó Kapu-u. 38.

SZÖVET

szükségletét szerezzé be bizalommal

HAVAS & GRÜNFELD

posztónagyáruházában

Oradea, Piața Regina Maria 1

ENGROSI DETAILI

Legfinomabb minőségek!

Legolcsóbb árak!

— Érvényes e még a Spanyolország ellen kiadott chérem? Az egész világsajtó foglalkozik Maimonides Rambam születésének évfordulójára rendezendő ünnepegekkel, különösen pedig a Cordovában a spanyol kormány által megtartandó impozáns jubileumi rendezménnyel. A spanyol kormány nemzeti ünneppé avatja a nagy zsidó tudós születésének fordulóját és rendkívül nagyarányú előkészületeket tesz annak fényes lefolyása érdekében. A meghívók szétmennek az egész világ jelentősebb szervezeteihez és így a városi „Jabneh” mizrachista kulturszövetség is kapott ilyen hivatalos meghívót a nagyszabású ünnepekre. A meghívó kapcsán azonban igen érdekes vallási szempontok merültek fel. Tudvalevőleg régmúlt időkben még ma is fennáll egy úgynevezett chérem Spanyolország ellen, amely eltiltja a zsidókat, hogy abba az országba utazzanak, ahol a zsidóságot oly kegyetlen és emberietlen üldözöttek vetették alá. A Jabneh vezetősége már most felveti a kérdést, hogy vajon érvényben van-e még ma is ez a chérem, illetve hogy a változott spanyolországi viszonyokra való tekintettel el lehet-e tekinteni a régmúlt időkben kiadott tilalomtól. A Jabneh a rendkívül kényes és érdekes kérdésben végül is úgy határozott, hogy a Mizrachi legfelsőbb rabbitanácsa elé terjeszti a chérem ügyét és annak döntésére bizza, hogy képviseltesse e magát a spanyol ünnepegen.

— A danzigi zsidó sport-házát összetörték. Danzigból jelentik: A danzigi zsidó sportolók házat egy éjszaka ismeretlen tettesek megrohanták és az összes berendezési tárgyakat összetörték. Amikor a rendőrség megérkezett, már senkit sem talált ott, mert a tettesek időközben elszöktek.

— Antiszemita propoganda a prágai német egyetemen. Prágából jelentik: A prágai német egyetem termében, e hó 13 án antiszemita röpiratokat terjesztettek, melyben harcra szólítják a diákságot „a tanári állások elzsidósodása” ellen. „A tanári kar téliensége folytán — írják a röpiratban — a diákság kénytelen egyedül a kezébe venni a dolgot. Bajtársak! A ti kezetekbe van letéve az Alma mater Pragensis Germanica antiquissima sorsa Védekezetek! Készítsetek elő egy általános főiskolai sztrájkot. A jelszó: „Egyetlen zsidó professzort sem szabad többé engedni a prágai német egyetemre”.

ארטה כשר

Restaurant si Bodega
Weiszberger

Str. General Moșoiu 3.
Lakodalmakat, banketteket fényesen és a legjutányosabban vállalok.

כשר של פסח

fűszerárúját legolcsóbban

Goldring & Weinstock

cégnél

Oradea, Piața M. Viteazul 5.

vásárolhatja be

PALESZTINA

A palesztinai kormány és a jeruzsálemi városi tanács. — A palesztinai kormányzó a napokban reggelire látta vendégül Jeruzsálem városának tanácsstagjait, amely alkalommal dr. Khaldi polgármester kijelentette, hogy semmiféle nézeteltérés nincs a zsidó és nemzsidó tanácsstagok között a városi politikát illetően. A főkormányzó meglepetésének adott kifejezést az együttműködés fölött és a maga részéről minden támogatást megígért.

A „Commercial Bulletin” jelentése szerint 1934 első 11 hónapjában a bevándorlás és látogatások következtében átlag havi 4000-el növekedett Palesztina lakossága. A fenti idő alatt 164 248-an jöttek az országba és 121,387-en távoztak el.

A palesztinai új szabályzat a külföldiek tekintetében. — Az Official Gazette hivatalos lapban megjelent rendelet szerint 1935 április 1-től kezdve a „külföldi” fogalom pontos meghatározása a következő: „Külföldi” minden olyan egyén, aki valamely európai vagy amerikai államnak, vagy Japánnak a polgára vagy alattvalója. Ezen fogalom alá azonban nem esnek: 1.) valamely európai állam mandátumterületének benszülöttjei, 2.) az ottmán alattvalók és 3.) olyan egyének, akik elvesztették ottmán állampolgárságukat, de más állampolgárságot nem szereztek. Ez a fogalom „alattvaló” vagy „állampolgár” magában foglalja a valamely idegen állam törvényei szerint alakult társaságokat, vallási és humanitárius testületeket és intézményeket, amelyek teljesen, vagy nagy részben az ilyen államok alattvalóiból és polgáraiból alakultak. Ezek szerint tehát három kategóriába oszlanak Palesztina lakosai: palesztinaiak, külföldiek és nem külföldiek, vagyis olyan egyének, akik sem palesztinaiak, sem külföldiek; ezek közé tartoznak a kínaiak, egyiptomiak irakiak és a törökök. A „külföldieket” tudvalegyően számos privilegium illeti meg, főleg a bírászkodás terén. Kizárólag angol bírakat kérhetnek, stb.

A Tel-Avivba lefolyt szombatvédelmi demonstráció miatt letartóztatott vallásos zsidó ifjakat Bodily rendőrbíró 2-3 havi fogházra ítélte.

A jeruzsálemi lakásbérlők szövetsége ismét nagyszabású ülésen tiltakozott a rendkívül magas lakásbérek ellen. A gyűlésen szóba jött az általános tiltakozó sztrájk kérdése is a magas lakások ellen és a fokozott bérlővédelmi törvények megszüntetéséről. Az egyik vezérszónok a jeruzsálemi kereskedelmi kamara elnöke, H. Alby volt. Az ülés határozatát megküldték a főkormányzónak, dr. Khaldi polgármesternek és Chambell örnagynak, a kerületi komiszáriátus vezetőjének. A városi tanács zsidó tagjait felkérték, hogy a bérlők érdekében küldöitségileg keressék fel a kormányzót. Bizottság létesült, amelynek az a feladata, hogy amennyiben nem teljesítenék a bérlők követelését, megszervezzék az általános sztrájkot.

Az Irak-Petroleum haifai üzemeknél a sztrájk kölcsönös kiegyezés következtében véget ért.

Allepoban (Szyria), Jeshaiia Tuassi 65 éves zsidó polgár ellen arabok halálos mérényletet követtek el. Éjjel behatoltak lakására, kegyetlenül megkínálták az agg zsidó embert, majd összeroncsolt testét a folyóba dobták. A rendőrség több arabot letartóztatott a gyilkosság gyanúja miatt, de bizonyítékok hiányában valamennyit szabadlábra helyezett.

Az idei telavivi purimi ünnepeken 200.000 ember vett részt. Az egész országból özönlöttek a vendégek Tel-Avivba, hogy résztvegyenek a hagyományos purimi karneválon. Tel-Aviv uccái tüneményes festői képet nyújtottak.

A palesztinai tranzító-kereskedelem nem játszik nagy szerepet az ország életében. Az 1934 év első 11 hónapjában összesen 210.170 fontra emelkedett, az előző évi hasonló időszakban mutatóhoz 171.060 fonttal szemben. A tranzitóra kerülő áruk nagyrésze élelmiszer és ipari készáruk, amelyek Transzjordániába jutnak.

A palesztinai autoforgalom óriási emelkedése. Míg 1932 év végén a személy és teherautók, autobuszok és motorkerékpárok száma összesen 4389 volt, 1933-ban pedig már 6007, addig 1934 év végén 10.189-re rugott számuk. Ezekből a legnagyobb emelkedést a teher és személyautók és motorbiciklik alkotják, amelyek száma megháromszorozódott, az autobuszok száma és a taxiké nem emelkedett. Ezért van az, hogy benzinfogyasztás nem emelkedett ily gyors mértékben. A legnagyobb benzinfogyasztók az autobuszok és taxik, ezek száma nem gyarapodott. Az autók 70%-os emelkedése dacára a benzinfogyasztás csupán 40%-ot emelkedett. Ma körülbelül 30 millió liter az évi benzinszükséglete Palesztinának.

Tel-Avivba március 23-án kezdődött a Wizo cionista női szervezet világkonferenciája.

Egy utasszállító repülőgép, amely Egyiptomból — Palesztina felé a szállítási szolgálatot végzi, El Aristól 10 mértőldnyire lezuhant. Két utas meghalt, egy utas súlyosan és kétfő könnyebben megsebesült. Két utas sérületlen maradt, a pilóta könnyebb sebesüléssel menekült meg a katasztrófából.

Az iraki kormány amely erős antiszemita politikát folytatott, beadta lemondását, mert a közép Eufrát vidékén élő törzsek között súlyos kimenetelű zavargások folynak le. Az új kabinet élén Yassin Passa áll.

A telavivi háztulajdonosok gyűlést tartottak, amelyen viharosan állást foglaltak a kormány bérlővédelmi intézkedéseivel szemben és ultimátumszerűen követelték a törvény visszavonását, mert ellenkező esetben a háztulajdonosok kényszerítve lesznek a már folyamatban lévő építkezéseket félbeszakítani és új építkezéseket egyáltalán nem kezdeni. A háztulajdonosok azzal is fenyegetőznek, hogy a már kész lakásokat sem adják bérbé és inkább üresen hagyják, mintsem a jelenlegi törvények mellett adják ki.

A Jewish Agency palesztinai végrehajtóbizottsága 50 certifikátot küldött a görög forradalom által tökrement nélkülöző zsidó családoknak Palesztinába való bevándorlás céljából.

Telaviv városi rendőrbizottsága újabbán mintegy 40 zsidó ifjút szervezett meg rendőri szolgálattételre. — A városi tanács az év folyamán még újabb 100 rendőrrel akarja kibővíteni a rendőrséget. Bécsből számos katonailag képzett ember jelentkezett, hogy készek Telavivba kimenni rendőri szolgálattételre. A zsidó elemeknek a közbiztonsági szervekből való kilépése folytán a zsidó kolóniák vidékén annyira lecsökkent a zsidó rendőrök száma, hogy ezek a vidékek ilyen szempontból egyáltalán nincsenek biztonságban.

A Hitachdut Olé Germania munkásszervezet keletében az utóbbi években 9500 új munkás bevándorló lett ellajstromozva. Ezek közül 3000 Tel-Avivban, míg a többi más városokban és kolóniákon lettek elhelyezve.

Jeruzsálemben március 27-én kezdődött meg az Aktionskomité ülése. Az Aktionskomité dönt a 19. ik cionista kongresszus helyének és időpontjának kérdésében. Hír szerint a következő városok jöhetnek számításba a kongresszus megtartásának szempontjából: *Brüsszel, Prága, Zürich és Luzern.*

A lengyelországi és palesztinai kereskedelmi kapcsolatok a múlt évben élénkültek. Illetőleg a lengyel export-számok emelkedtek, amennyiben az 1933 évi 5,752.000 zloty helyett 1934-ben már 9,103.000 zlotyra emelkedett a lengyel export. Viszont az import 1933 év 578.000 zlotyával szemben a múlt évben 1,052.000 zlotyra emelkedett, tehát a lengyelországi exportnak, alig tíz %-át teszi ki a Palesztinából elinduló importárú összege, amely a lengyel köztársaság területére jut.

Az „Official Gazette” jelentése szerint 1935 februárjában a palesztinai kormány költségvetési többlete 4,270.659 fontot tett ki.

A telaviv városi tanács ülésén Rokach alpolgármester közölte, hogy az államtanácshoz kérték intézkedést, hogy a múlt évben megszavazott 260 000 fontos kölcsönt 1 millió fontra emeljék fel. Közölte továbbá Rokach, hogy az 1935-ös évi költségvetés 400.000 fontot tesz ki, amelyből 100.000 font nevelésügyre van megszavazva, de erre az összegre még nincs fedezet. Tárgyalások folynak a kormánnyal, hogy az iskolák szubvenciójának egy részét a kormány fedezze, amint azt a többi városokban is megteszi. — „Nem különöse” — mondotta Rokach, — „hogy egy kormány, amely több milliós költségvetési többlettel rendelkezik, a zsidó lakosságot kényszerítse, hogy a nevelésügy egész terhére önmaga viselje.”

Tel-Avivban intenzív előkészületeket tesznek, hogy egy hónapig tartó kiállításban bemutassák a palesztinai Jisuvnak a kultura és művészetben történt nagyszerű produkcióit. A kiállítás, amelyet Bialik nevével fognak elnevezni, április 14-én nyílik meg és május 13-ig fog tartani, úgy hogy a május első felében tartandó héber kongresszuson még nyitva lesz.

A palesztinai kormány jelentése szerint 1934-ben 42 350 zsidó bevándorló érkezett az országba. Ezek között 5125-en tartoztak a tőkés kategóriába, így tehát minimálisan 5 125 000 font tőke fölött rendelkeztek, de valószínű, hogy a tőkebeáramlás meghaladja a 7-8 millió fontot. 10 880-an munkácsertifikátokkal jöttek az országba, amelyben természetesen nincsenek a hozzátartozók is beleszámítva. A többiek a palesztinai lakosok rokonaiból, diákokból és egyházi funkcionáriusokból rekrutálódtak. — 1934-ben 1738 mozlám is volt a bevándorlók között. — A fenti számokban nem foglaltatnak benne az illegális bevándorlók.

A palesztinai rendőrség az elmúlt héten zsidóellenes bojkott-mozgalomra felszólító röpcédulákat kobozott el. Letartóztatások nem történtek.

Jeruzsálemben a napokban 50.000 fonttal társaság alakult, amely a zsidó kolóniákon munkás, mezőgazdasági és polgári építkezéseket finanszírozza. A legutóbbi idők tapasztalatai ugyanis bebizonyították, hogy a zsidó munkásság egzisztenciáját a mezőgazdasági munkában erősen megnehezítette az adott körülmény, hogy nem állottak a kolóniákon megfelelő lakások a rendelkezésükre. A megolcsósított munkáslakások kétségtelenül megfogják gyarapítani a zsidó mezőgazdák létszámát.

Palesztinából 1934-ben 1400 illegális bevándorlót deportáltak és pedig 700 arabot a szomszéd országokból (Hauran, Irak, Sinaí-félsziget, Egyiptom stb.) és körülbelül 400 zsidót.

Uj כשר בorpince:

Uj kóser borpince!

Kiváló minőségű **fajborok** kaphatók nagyban és kicsinyben, házhoz hazaszállítva.

Fülöp borpincéjében. Oradea, Str. N. Iorga 14. (Zöldfa-u.)

Külföldi füzőmodellekkel hazaérkeztem

FUCHS MANCI füzőszalon

Piața M. Viteazul 11-a. (Ullmann-palota)

Az oradeai kir. Tábla visszautasította az orth. izr. hitközség vezetőségének a „Népünk” által betervezett bizonyítékok elleni felfolyamodását

Minden erőlködés dacára, a hitközségi vezetőségnek számot kell adnia szabálytalan és bűnös ténykedéseiről

Mint ismeretes az oradeai orth. izr. hitközség elnöke: Ullmann István és a vezetőség néhány tagja büntető pert lettek folyamalba a „Népünk” felelős szerkesztője: Wasserstrom Sándor ellen, saját útfján elkövetett rágalmozás miatt. A „Népünk” mint ismeretes ugyanis több cikkben foglalkozott a hitközségi vezetőség által elkövetett szabálytalanságokkal és helytelenítette azon mordúsan és gazdaságilag végzett rombolást, amelyet a jelenlegi vezetőség a hitközség kárára üz. A f. évi február hó 19-iki tárgyaláson Wasserstrom Sándor az újságcikkében közöltek valódiságának bizonyítását kéri a bíróság előtt. A felelősök helyett, hogy a maguk részéről is kérték volna a bizonyítás elrendelését, hogy így módjuk legyen az újság cikkeiben közölt állítások valóságát, vagy valótlanságát bíról uton megállapítani, kézzel lábbal tiltakoztak a bizonyítás elrendelése ellen.

A törvényszék azonban, mint arról annak idején hírt adtunk, helyt adott a bizonyítási kérelemnek és

elrendelte a Wasserstrom Sándor szerkesztőnk által bejelentett tanúk kihallgatását és kötelezte a hitközségi vezetőséget, hogy a védelem által kért és vonatkozó iratokat, a könyvekkel együttesen 8 napon belül mutassa be.

A törvényszék ezen határozata ellen a fellejtő felfolyamodást jelentettek be. Ezen felfolyamodás felett a Tábla 1. sz. szekciójának büntető tanácsa Mihalescu táblai főelnök elnöksége alatt f. hó 22-iki zárt tanács ülésén döntött és a felfolyamodást Wasserstrom Sándor képviselőnek Dr. Klein Miksa cluji és Dr. Stern László oradeai ügyvédeknek írásban benyújtott jogi feleletetése alapján mint meg nem engedettelt, elutasította és az iratokat visszaküldte a törvényszékhez a bizonyítási eljárás lefolytatása és ítélet hozatallal végeit. Az érdekes ügyben a törvényszék június hó 28-ára tűzött ki tárgyalási határnapot.

Lapunk főszerkesztője által betervezett vádiratára, amely egyidejűleg vádirata az oradeai (nagyváradi) orth. izr. hitközség jelenlegi vezetősége által a nagy hitközségben végzett nagy pusztításoknak, legközlelebbi számalnkban teljes részletességgel visszatérünk.

Egyesületi hírek

Köszönetnyilvánítás. Az oradeai Izr. Szentegylet Kórháza részére adományoztak: Özv. Meer Mórné n. nyjahaé. évf. alkalmából 300.- lelt. Leitner Nándor 300.- lelt. Aggokmenháza részére: Gullmann Sándor 150.- lelt és Rothbari Edéné 5 üveg befőtelt, mely adományokért fogadják hála közönetünket az Elnökség.

Purimi előadás. Az oradeai Belh Jakob egylet elnöksége magas színvonalú válogatott műsoros purimi előadást rendezett. A lehetséges egyleti tanítónő Klein kisasszony ráteremtésége beigazolódott a kis növendékek sikeres és szép mutatványain. A növendékek sikeres táncalban gyönyörködött az előkelő néző közönség. Különösen kiemelendők, a három Robitsek gyerek Edith, Anni és Fülöp, akik folytonos tapsviharak között adták elő művészi tehetséggel a mutatványszámokat, a nemkevesebbé a „Kis Zipora” — a visnizi rebbe unokája — aki szép zsargon énekeivel szórakoztatta a hallgatóságot. Az erkölcsi sikeren kívül, az anyagi siker is elérte a várt eredményt, amelynek érdekében Robitsek Józsefné és Groszmann Jenőné — az előjáróság urhölgyei — fáradhatatlan munkát végeztek.

Az oradeai Wizo folyó hó 16-án tartotta meg hagyományos purim esélyét a Ker. Csarok fényes termeiben. A bál minden eddiginél szebb anyagi és erkölcsi sikert eredményezett. Az estély főalkalója volt a Szabad Szinpad, ahol mindenki érvényesíthette tehetségét. Feltűnt itt a bájos Csató Ila, aki aktuális Wizo-stancákat énekelt, Lóny Anzi szenzációsan ügyes akrobatáncával, amelynek Halmos Bandi és József voltak a partnerei, valamint Neuschiller Cipóra, aki

למהדרין מין המהדרין

יין כשר של פסח

Husvétí

TELEFON: 566

uradalmi és saját termésű fajborok legmegbízhatóbb

TELEFON: 566

husvétí szilva- és seprő pálinka

ע"י מו"ה שמעון שמעון

„Unió” Rum és Likör-gyár

bor, sör és pálinka nagykereskedés

ORADEA, Str. Şaguna (Kapucinus-u.) 11.

Bihar-Satumare-Sălaj-vármegyékben az

„AZUGA”

sörgyár kizárólagos vezérképvisellete.

Husvétí פסח של כשר »MATILD« és »ELŐPATAKI« ásványviz mindenütt kapható.

mint kis román táncosnő aratott sikereket. A rendezés és szervezés nehéz munkájában Dr. Markovits Ignác néval a fáradhatatlan elnökövel az élükön részt vettek a váradi Wizo hölgyek, Nagyszerű és eredményes munkát végeztek Dr. Gellért Miksáné — a Wizo agilis titkárnője — Bernáth Béláné, Borgida Józsefné, Beerné, Cziller Jenőné, Epstein Samuné, Farkas Jenőné, Dr. Fried Józsefné, Fried Jenőné, Gálosi Ferenczné, Halmos Mórné, Heller Józsefné, Hajdu Hugóné, Jachzell Jochimné, Dr. Jeremiás Aranka, Dr. Kepes Miklósné, Dr. Markovits Józsefné, Rosenberg Mani, Székely Ignácné, Szenes Anjáné, Teller Jakabné, Wetz Ignácné, Dr. Vértessé, Vámos Jenőné és Dr. Winklerné. A nagyszerű amerikai tombolához, valamint a fényes büféhez szívesen hozzájárultak adományaikkal a Wizo hölgyek és számos váradi kereskedő. A rendezőgárda élén Dr. Winkler István áll, míg a termet ez ifjusági csoportok díszítették fel izlésesen, kék-fehér girlandokkal. A jól sikerült estély reggeli órákig tartott a legfényesebb hangulatban.

Az oradeai héberkör kulturdélutánja. Perez Szolenszkin héber költő halálának ötvenedik évfordulója alkalmából az oradeai Héberkör nívós kulturdélután rendezett vasárnap, március 24-én délután a Wizo helyiségében. Dr. Markovits József hébernyelvű elnöki megnyitója után Feig Lázár, a kiváló pedagógus vázolta a költő életét ugyancsak héberül. Dr. Rosenstock Sámuel Szolenszkin egyik kiváló regényének tartalmát ismertette. Dr. Markovits Ignácné, a Wizo elnöknője méltatta szép előadásban Szolenszkit, mint a zsidó nemzeti újjászülés utörőjét, míg Jusih Móse, a Mizrahi ifjuság elnöke az oradeai hebraizációs munka fejlődéséről tartott németnyelvű beszámolót. Az egyes előadások között a Noar Hacioni énekkórusa adott elő héber dalokat, jellemző az oradeai heberkultura fejlődésére, hogy a terem zsufolig megtelt hallgatósággal, kiknek nagyrésze az első három hébernyelvű előadást éppugy tudta élvezni, mint a magyar és német nyelvűeket.

Az Izr. Szentegylet Caevra Kedisa, Oradea, Bekebelezési Bizottságának

hirdetménye.

Ezton is tudomására hozzuk Oradea zsidó társadalmának, hogy a bekebelezési bizottság f. hó 31-én, vasárnap tartja utolsó tagfelvételi ülését és ezzel egy évre bezárul az új tagok felvételének lehetősége.

Feltérjük mindazokat, akik kötelességüknek érzik a Szentegyletet nagy céljainak megvalósításában támogatni, hogy a fenti tagfelvételi záróülésen, vasárnap d. u. 3-6 órák között, a Szentegylet Fuchs Mór u. 2. sz. alatti helyiségében felvételük végett okvetlenül jelentkezni szíveskedjenek.

Leitner Lázár a bekeb. bizotts. elnöke

Hittestvéri üdvözléssel: Bernáth Bertalan jegyző

MOZI

Apolló.

Péntektől: Pünkösd királytő és a Dzungei rabjai Keltős műsor.

Heyman:

Péntektől: „Bál a Savoyban” A pár Olitta és Hans Árayval.

Capitol filmszínház, volt Filmpalace helyiség

Péntektől: Halálra ítélve. Clarck Gabel, Myrna Loy, William Pauer.

— Saját gyártmányu cipőt, garanciával legolcsóbban vehet Szirmai, Oradea. Saspalota.

500 ezer

lakosa van Biharmegyének, van e valaki aki, nem ismeri

Samson és társa
M. NEUMANN

férfi ruha üzletét
ORADEA, Piața Reg. Maria 2.

Elsőrendű mérték utáni szabóság

Nagytakarításhoz legkiválóbb festékek, padlólakkok, zománcfestékek, parkettaszalók, falporolók, kefe-seprők, ecsetek, háztartási cikkek, „magasfény” legjobb butorításhoz és „express” polsoalkarító legolcsóbban STERN S. ENDRE cégnél, Oradea Str. Nicolae Jorga 10. Telefon 378. Címre különösen kérem ügyelni.

LEPJE MEG A FELESÉGÉT

kőnívizzel
parfümmel
szappannal
puderrel
rougeal
kozmetikai
cikkekkel

KONDOR ISTVÁN illatszertárából
Bulv. Regele Ferdinand 4 Socec-vel szemben

כשר של פסח
Husvéli fűszer, ecet, 1-a minőségű szilva, burgonyaliszt és bormazsola olcsó árban
Weinsten Testvérek cégnél
Oradea, Str. Iorga (Zöldfa-u.) 19.
Telephon: 314

A tavaszi cipő ujdonságai megérkeztek olcsón kaphatók kizárólag Róth cipőárúházban Str. Nic. Iorga No 3.

ÚJ AUTOBUSZ MENETREND

ORADEA-TILEAGD-ALESD-BOROD-CIUCEA-HUEDIN-CLUJ utvonalon
Indul Oradeáról Piața Unirii | RETUR-JEGY | Indul Clujról Posta mellett
Reggel 6⁰⁰ órakor | **250** | Reggel 6⁰⁰ órakor
Déli 12⁰⁰ | LEI | Déli 12⁰⁰
Délután 3⁰⁰ | | Délután 5⁰⁰
Gyorsjáratu, absolut üzembiztos autóbuszok. Prima Societate de Autobuse S. A. Oradea

A vese, hólyag epe és gyomorbetegségek legbiztosabb gyógyszere a paptamási

„LITHYNIA” ásványgyógyviz

Udit. Kapható mindenütt! Gyógyít.
Lerakatok:
ORADEA, Főlerakat Str. N. Filipescu 23. Telefon 1-76.
ARAD, Kardo: M. utódal Str. Eminescu 16. Telefon: 6-86.
TIMIȘOARA, Kardos M. utódal Str. Vladimirescu Tudor 30. Telefon: 21-24
CLUJ, Vitromin Cal Reg. Ferdinand 70. Telefon: 9-47.
SATUMARE, Moskovits Béla Str. Çorvinilor 19.
TG.-MUREȘ, Csiky Emil.
CAREI, Frajt Ludescher Str. Gen. Moșoia 4.
BUCUREȘTI, Str. Academia 8. Telefon: 381-40.

Kalapomnak nem árt az eső sem a hőség mert az

HELLER ÉS DEUTSCH-tól való.
STR. NICOLAE IORGA 21 SZ.
MALAPÖR PESTÉSÉT ÉS VASALÁSÁT OLCSÓN GYÁRILAG KÉSZITJÜNK.
KAPADOK: NICOLAE IORGA 21. ÉS REGELE FERDINAND 20 SZ.

Az én alakom kifogástalan,

ruhám nagyszerűen sikerülnek, szabóm örömet dolgozik rám, s a tied is ilyen lehet kedvesem, ha tanácsomat követve princess, fűzőt, melltartót, ami természetre kell: Kováts Sándornénál (Nilgesz telepen) rendezed. Hidd el, megleszel elégedve, de nehogy megfévesszenek, mert van, aki Kovátsnénak adja ki magát. Kovátsné felismerheted tiszta fehér hajáról.

Nagy pészachi vásár!

Mielőtt vásárolni megy, saját érdekében látogassa meg

DEUTSCH R. I. céget
Oradea, Strada Nicolae Iorga 4.

Tányérok, poharak, evőeszközök mélyen leszállított árban!

HUSVÉTI CUKOR

a cluji Központi Iroda felügyelete alatt készült.
Beszerezhető:

ROMCOLIND S. A.

ORADEA, Piața Mihai Viteazul No. 10,
valamint: SATU-MARE, Str. Cuza Voda No. 5,
SIGHET-CLUJ, Str. Gen. Neculcea No. 1,
ARAD, Piața Avram Iancu No. 9 fiókjainál.

Akár meghalt, akár nem — elfemetni

Történt egy ortodox hitközségben, hogy pénteken délben meghalt a rabbi. Utolsó kívánsága az volt, hogy harmadnap előtt el ne temessék, mert hátha csak tetszalott. Nagy konsternáció volt a hívek közt: Mit csináljanak? Szabály, hogy a halott szombatban át temetetlenül ne maradjon. Az is szabály azonban, hogy a halott utolsó kívánságát a legpontosabban kell teljesíteni. A két szabály itt ellenkezett egymással. Mit tegyenek? Miközben a közeledő szombatra való tekintettel az egész községnek fő a feje, tanakodnak és vitáznak, koldus érkezett a faluba. Tőle is megkérdik, hogy mi a véleménye az esetről.

— Mindenesetre el kell temetni! — felelt az ajrach.

— Miért? — kérdik csodálkozva és megdöbbenve. Mire az ajrach így indokolta meg döntését:

— Mert csak két eset lehetséges: Vagy meghalt a rabbi, akkor felesleges az aggodalom, hogy tetszalott. Ha pedig tényleg tetszalott a rabbi, akkor ez nem egy halott utolsó kívánsága! Akkor plána el lehet temetni.

Provizió

A faluban nagy influenzajárvány volt és a községi orvos sokat keresett. Többek közt kigyógyította a betegségből Reb Mendel is, aki rögtön, ahogy felépült, elment az orvoshoz és így szólt:

— Kérem a proviziómat.
— Micsoda proviziót?
— Hát kérem, nem én hoztam be a faluba az influenzát?

Aki gyűlöli a pletykát

— Mit gondolsz a te új szomszédasszonyodról?
— Erre nem válaszolhatok, hiszen tudod, hogy nem vagyok azok közül való, aki másnak a háta mögött rosszat beszéljek. Egyet azonban mondhatok neked, hogy nagyon sajnálom a férjét.

Eredeti angol

valamint exkluziv belföldi szövet - különlegességeim, válogatott mintákban megérkeztek.

HACKMAYER

uriszabó

Oradea P. Regina Maria 3. (Bémer tér)

BERKOVITSNÉ

Orth. Köser vendéglője
ORADEA, Str. Nic. Iorga (Zöldfa-ucca) 19

Lakodalmak, bankettek részére elegáns külön-terem az emeleten

Megnyit

GROSZ orth. köser étkezde

Oradea, Piața Unirii (volt Szent László-tér) 16 alatt, az udvarban. Hoidas templommal szemben.

Abonnenseket, lakodalmak és bankett-rendezéseket vállalunk.

כשר של פסח
faj- és asztali borok olcsón kaphatók
ORADEA,
Str. Cuza Vodă 2 sz. alatti borpincében.